

**Dialog er et
vidnesbyrd**

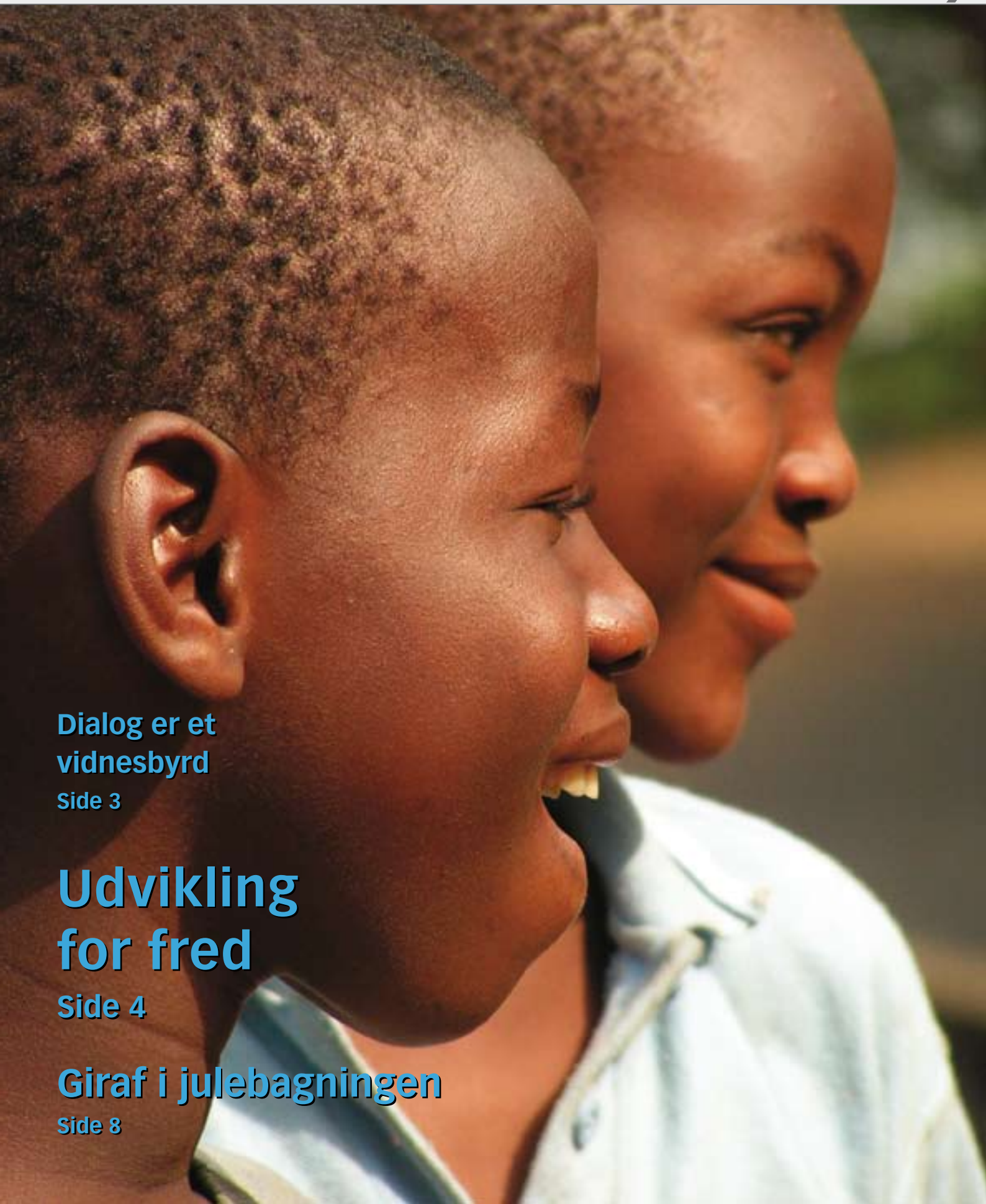
Side 3

**Udvikling
for fred**

Side 4

Giraf i julebagningen

Side 8

LØVRIGT

Fred og forsoning gennem dialog

På det "Multilaterale Partnerskabsmøde", som Mission Afrika sidst i september havde indbudt alle sine samarbejdspartnere til, lå vigtigheden af fred og forsoning alle på sinde. Ved mødet, som blev afholdt i Abuja, Nigeria, blev ikke mindst fredelig sameksistens imellem kristne og muslimer understreget.

Citater fra mødeerklæringen: Lokal fred og forsoning

Vi anerkender, at fred og fredelig sameksistens er essentiel for meningsfuld udvikling. Vi anerkender, at Jesus kalder os til at være fredsskabere (Mattæus 5,9), ikke mindst set i forhold til de sociale, etniske, politiske og interreligiøse problemer i de fleste lande i Vestafrika.

Vi anerkender også, at der kan være interne problemer i og imellem kirker og partnere, som kræver løbende opmærksomhed og handling.

Mulige aktiviteter

- Interreligiøs aktivitet i form af dialog og diaprasis (praktisk samarbejde) imellem medlemmer af forskellige religiøse grupper på landsbyniveau.
- Undervisning i at forstå, håndtere og løse konflikter.
- Bevidsthedsskabelse og kommunikation.
- Opbygning af evne til at være fortalere for religionsfrihed, retfærdighed og fred.

Fred i familien. Fred i lokalområdet. Fred i landet. Fred på kontinentet. Fred i verden. Alt det ønsker vi vel alle?

Det er en vigtig opgave for Mission Afrika at støtte gennemførelsen af dialog og fredsskabende aktiviteter.

Kristian R. Skovmose
generalsekretær

Volontører med venner - efteråret 2010

Volontører – fremtidens Mission Afrika

– Udsendelse af volontører fra Danmark handler ikke kun om at få arbejdskraft til Nigeria. Det handler i højere grad om at få inspiration til Danmark og motivere danske unge til aktivt at tage stilling til kirke og mission i Danmark, siger Alex Bjergbæk Klausen, der sammen med sin hustru Mette er udsendt til præsteseminarieret i Mbamba, Nigeria.

Lige nu er der otte unge volontører i Nigeria, og de gør en fantastisk indsats. Under opholdet møder de bl.a. kirkens unge, de gør et stort arbejde på specialskolen REMI og på kirkens skole i Jimeta, og det beriger, ifølge Alex, begge veje.

Niveauet bliver løftet

– På præsteskolen Brønnum Lutheran Seminary glæder vi os over de Afrika 50+ senior-

volontører, som i efteråret har færdiggjort en ny lærerbolig og givet et løft til skolens computerrum, beretter Alex Bjergbæk.

– Solomon, som er skolens computeransvarlige, kom en dag glædestrålende og sagde, at jeg skulle se det færdige resultat. Computerrummet var blevet udstyret med nye borde, og med de mange computere, som Afrika 50+ havde med til skolen, var rummet slet ikke til at kende igen. Forbedringerne øger chancerne for seminarierets ansøgning om godkendelse til undervisning på bachelor-niveau.

– Næste projekt er biblioteket, fortæller Alex, det trænger til store forbedringer, hvis det skal matche en uddannelse på det niveau.

Mission Afrika, Folkekirkelig Mission i Afrika, er et dansk missionselskab, stiftet i 1911.

Motto:

"Trofast er han, som kalder jer, han vil også gøre det."

ISSN 0907 607

Udgiver: Mission Afrika • Nørregade 14 • 6070 Christiansfeld • tlf.: 7456 2233 • Fax: 7456 1334
Mail: ma@missionafrika.dk • www.missionafrika.dk

Giro: 640 7293 • **Bank:** Reg. nr. 9743 konto 640 7293

Formand: Sognepræst Thomas Hansen

Generalsekretær: Kristian R. Skovmose, tlf. 2346 8692

Landssekretær: Karl Georg Pedersen, tlf. 5129 6320

Redaktion: Bjarke N. Løvind (ansv.) og Bodil Haunstrup

Layout: Orla F. Møller, Ydre Missions Hus

Tryk: Handy Print, Skive

Oplag: 9.000. Næste nr. udkommer i uge 6-2011

Fotos: Hvor intet andet er anført, er fotos taget af Mission Afrikas medarbejdere.

Forsidefoto: Gode venner – drenge i Sierra Leone.

Foto: Arkiv - fra rejse til Sierra Leone 2007

Kristendom og islam i Afrika har været i tæt konkurrence i mere end 100 år, og det i langt mere udpræget grad end det, vi oplever i nutidens Europa. Organisationen PROCMURA har siden 1959 arbejdet for, at mødet skal foregå på fredelig vis.

Dialog er et vidnesbyrd

Af Arngeir Langås, koordinator for relationer mellem kristne og muslimer

PROCMURA står oversat for Program for Kristne Muslimske Relationer i Afrika og er den ældste afrikanske dialogorganisation. Fordi PROCMURA står på kristen grund, fastholder organisationen kirkens forpligtelse på et trofast vidnesbyrd om evangeliet. Samtidig afviser PROCMURA en frygtsom eller polemisk holdning til islam, i stedet betones samarbejde med muslimer med fredelig sameksistens som formål.

Mission og dialog

Mission og dialog hører sammen. Dialog er en del af Guds mission, på linje med diakoni, evangelisation og andre udtryk.

Mission skal være en berigelse for mennesker, den skal foregå på tjenende vis og helt uden manipulation.

Som kristne er vi kaldede til at vise kærlighed og accept over for vore medmennesker. Erfaringerne fra PROCMURA er, at når kirken møder muslimer med accept og fred, giver det rum for god sameksistens og skaber interesse for det kristne budskab.

Stærke rødder - god dialog

PROCMURA blev etableret i 1959, og dens rødder er missionselskaberne og de store protestantiske kirker. PROCMURA arbejder i 22 afrikanske lande og benyttes tit af internationale organisationer og nationale kirker. Mission Afrika har været en af PROCMURA's partnere i mange år, og Mission Afrikas part-

nerkirker i Sierra Leone, Nigeria og Cameroun drager nytte af PROCMURA's ekspertise.

Af de forskellige aktører i Afrika, som arbejder med interreligiøs dialog og samarbejde, fremstår PROCMURA som en organisation med nær kontakt til græsrodderne via de utallige menigheder i Afrika, men også med akademisk, moralsk og politisk tyngde. Man skal være godt rustet til dialogen i Afrika, og PROCMURA hjælper med at holde tungen lige i munden. PROCMURAs erfaring og tilgang til islam er relevant også i Europa.

Foto: Filip Engsig-Karup

I november 2009 fejrede PROCMURA (Programme for Christian Muslim Relations in Africa) sit 50-års jubilæum i Nairobi, Kenya.

Udvikling for fred

Af Bjarke Nygaard Løvind, koordinator for kommunikation og fundraising.

Arbejdsfællesskaber kan skabe gode relationer. Derfor er udviklingsprojekter en del af freds- og forsoningsarbejdet i Sierra Leone, og derfor kaldes det nu freds- og udviklingsarbejde.

Edward Luseni

Projektet Fred og udvikling i Bo stift i Sierra Leone har gennem fodbold og landbrugsprojekter succes med genopretning af brudte relationer i en befolkning, hvor

krig, fattigdom og høj arbejdsløshed har forårsaget splittelse og mistillid i befolkningen. – Kombinationen af fredsarbejde og udviklingsaktiviteter har spændende perspektiver, fortæller Edward Luseni, der leder freds- og udviklingsarbejdet i Bo stift i Sierra Leone.

– Det er en kendt sag, at fattigdom og sociale problemer er medvirkende til konflikter. De to ting antænder hinanden. Fredsarbejdet handler først og fremmest om skabelsen af gode relationer gennem samarbejde, og mulighederne i kombination

nen af freds- og udviklingsarbejde er derfor indlysende.

Landbrugsfællesskaber

I to landsbyer har beboerne, med hjælp fra projektet, plantet fælles rismarker og dannet landbrugsfællesskaber. Landsbyens fredscomite, der blev dannet, da fredsarbejdet begyndte i 2002, leder projektet under vejledning af projektlederen. Gennem samarbejde om de praktiske opgaver i landbrugsprojektet lærer folk at hjælpe hinanden, og det smitter af på landsbyens øvrige liv.

– I Sierra Leone synger man sammen, joker, danser og spiser sammen, når man arbejder, fortæller Edward Luseni. – Så at arbejde sammen er med til at nedbryde de barrierer, der kan være mellem mennesker i landsbyerne.

Fodbold for fred

Klip-klapper eller bare tæer - er der en fodbold, vil alle være med. I april blev fodboldtøj og bolde indviet, og to skoler og to landsbyer fik hver deres fodboldhold under projektet Fodbold for fred. Gennem fodboldspil mødes landsbyer og skolebørn på tværs af deres normale omgangskredse. – Vil man være med, skal man også spille med dem, man normalt ikke omgås, og traditionelle skel glemmes, når bolden er i spil, beretter Edward.

Fodboldudstyr velsignes

– Fodbold samler mennesker, og de normale sociale skel nedbrydes, når man har det sjovt sammen.

– Det er især de unge, fodboldspillet er rettet imod, siger Edward.

– De unge oplever stor arbejdsløshed og fattigdom. De føler sig ofte i en håbløs situation, og selv en lille konflikt kan blive til et stort tilløbsstykke, hvor de får afløb for deres frustrationer.

Foruden med fodbold sættes der ind i skoler, hvor lærerne uddannes i konflikthåndtering, og i landsbyerne er der fredsclubber med undervisning og aktiviteter for unge.

Retten til jord

– Det er ikke ualmindeligt, at spørgsmålet om jord kan give anledning til konflikt. En høj dødelighed, bl.a. forårsaget af aids, betyder, at der ofte opstår tvister mellem de efterladte om arveret, især i de tilfælde, hvor der ikke er en naturlig arvtager, fortæller Edward.

Afgrøder dyrkes i fællesskab

Fodboldholdet fra 8. klasse i Kangahun sammen med deres fan-gruppe og træner. Udeholdet fra nabobyen Mokpakpayebe var ikke nået frem, da billedet blev taget. Der bliver spillet på en grusbane og i al slags fodtøj. Foto: Egon Nielsen

Gode redskaber

Af Egon Nielsen

Fredsarbejdet i Bo stift i Sierra Leone har tidligere haft succes med både fodbold og landbrugsprojekter som en del af arbejdet.

Egon Nielsen, der fra 1985 til 89 var missionær i Sierra Leone, har siden 1996 i flere perioder været udsendt til Sierra Leone, sidste gang i 2007. Han kender fordelene ved at kombinere freds- og udviklingsarbejde.

Fodbold for fred

Efter at borgerkrigen i Sierra Leone ophørte, blev der arrangeret særlig fredsundervisning i kirkens skoler.

– Vi brugte fodboldspillet meget blandt store børn/unge, fortæller Egon Nielsen, som har været missionær i Sierra Leone.

– Den pædagogiske værdi er enormt stor, for det er jo en demonstration af teamwork og ikke enkeltmandspræstationer. Fodboldspillet blev brugt som middel til at lære at stå sammen over for en opgave i samfundet. Men gik luften ud af bolden – eller blev den "væk" – faldt det hele til jorden, så derfor var fodboldspillet kun ét middel blandt flere andre, som vi brugte.

Enker for fred og udvikling

En flok krigsenker i Kangahun begyndte efter krigen at arbejde sammen i kassavamarke, og markarbejdet er det, som nu samler disse kvinder. Med én undtagelse har de alle mistet deres mænd under borgerkrigens vold og forfølgelser. Den sidste ægtefælle døde, mens familien var på flugt i bushen og derfor ikke kunne skaffe livsnødvendig medicin.

Udbyttet deler enkerne mellem sig selv indbyrdes og kirken. Der er omkring 12 kvinder i denne gruppe. Ud over markarbejdet og indtjening til eget behov samt til kirken, har de taget ansvaret for en flok børn fra egen familie eller samfundet i øvrigt. De bor i Kangahun i noget, man kunne kalde et kollektiv. De har fået hjælp til at komme i gang fra privat giver uden for Sierra Leone. Der var ikke afsat penge til sådan et formål i kirkens freds- og forsoningsbudget, men kvindeprojektet indgik i viften af hjælpearbejder. Udadtil fremstår projektet som et freds- og udviklingsprojekt, og det hviler nu i sig selv takket være en usædvanlig disciplin i gruppen og kærlighed til børn og kirken.

Fakta

Konfliktmægling i Sierra Leone

Siden den ti år lange borgerkrig i Sierra Leone sluttede i 2002 har Den Anglikanske Kirke i Bo stift arbejdet for fred og forsoning. I flere landsbyer er der oprettet fredscomiteer, dvs. en gruppe på 12 landsbybeboere, der kan mægle i lokale konflikter. Hvis konfliktløsningen ikke lykkes, er der et netværk af observatører, der jævnligt besøger landsbyerne og kan inddrages. I sidste ende kan projektleder Edward Luseni inddrages.

Festlig indvielse

Renoveret butik fejres

I samarbejde med Danmission genåbnede Mission Afrika Genbrug en nyistandsat butik i Hvidbjerg på Thyholm. Medarbejderne kunne den 15. oktober glæde sig over bedre faciliteter for arbejdet i butikken, da den røde snor til bagbutikken blev klippet.

Ud over bagbutikken blev butikkens front også fornyet, og det er ifølge genbrugskonsulent Villy Pedersen blevet en meget pænere butik. Det er Mission Afrika Genbrugs mål, at alle butikker skal være tidssvarende og attraktive, både for personale og kunder.

Ærkebiskop Nemuel Babba og biskop Benjamin Fuduta, Abuja.

Bispevalg i Nigeria

Kristi Lutherske Kirke bar i oktober præg af bispevalg. Fire ud af kirkens syv biskopper var på valg. Bispevalget i Yola stift blev afgjort som det sidste. Siddende biskop Edward Ishaya blev ikke genvalgt. Hans efterfølger er pastor Amos Yakubu, som er præst ved Malamre kirke i Jimeta. I tre stifter blev de siddende biskopper genvalgt med biskop Isaiah Lerum i Bonotem stift, biskop John Kenan i Gongola stift og biskop Amos Tenterbiu i Shall Holma stift.

Tanker til tro

Om kort tid skal vi igen høre om englens sang julenat. Fred til mennesker, sang de. Et herligt budskab – både dengang og nu. Guds fredsmision har alle de elementer, vi kan ønske os. Gud sendte sin søn til jorden først og fremmest for at skabe fred og forsoning mellem Gud

og mennesker. Men Gud ønsker også, at vi skal holde fred med hinanden - mennesker indbyrdes. Det gælder både min nabo, i kirken, på arbejdet og på vejen. Fredsmissionen gælder også lande og folkeslag – og vi er hans fredsending.

Henning Bech-Larsen,
næstformand i Mission Afrika

Poul Pava og børnehæksene

Da kunstneren Poul Pava så DR's udsendelse om børnehæks i Nigeria, blev han så berørt, at han ønskede at hjælpe dem. Poul Pava og Mission Afrika har derfor indgået et samarbejde for at hjælpe børnehæksene.

Mission Afrika har gennem mange år været engageret i gadebørnsarbejde i Nigeria, og en stor del af de børn, som derigennem får et kærligt hjem, en uddannelse og en fremtid med håb, har netop en fortid som børnehæks.

Poul Pava stiller nu flere af sine populære motiver til Mission Afrikas rådighed – kvit og frit. Du kan allerede nu bestille "til og fra" kort til julegaver med Poul Pava motiv og en lille hilsen fra en tidligere børnehæks - et barn, der nu får en fremtid og et håb. Senere kommer der også andre produkter.

Bestil "til og fra kort" på Mission Afrikas sekretariat tlf 7456 2233 eller ma@missionafrika.dk.

Tanker om fred og forsoning

Efter krisen i januar i Jos, Nigeria, hvor jeg bor, har jeg været med i et hjælpeprojekt, hvor både kristne og muslimer har fået økonomisk hjælp til at komme videre med deres erhverv.

Det er mennesker, der fik deres huse brændt af under krisen. Pengene kom for størstedelens vedkommende fra Danida, men også Mission Afrika bidrog. Hjælpen er blevet formidlet og administreret af en organisation, hvor både kristne grupperinger og muslimer arbejder på krisehjælp og forsoning.

Den slags projekter, tror jeg, er med til at skabe forsoning mellem de to parter. Ikke destomindre er det svært at forestille sig, at sådanne projekter vil rokke ved visse muslimske kredses dagsorden, som går i retning af militante bestræbelser efter magt.

Peter Michael Lauritzen, missionær.

Både kristne og muslimer har fået hjælp.

Afrikanere på Diakonhøjskolen

Ernest Fangarigue og Ezai Zra fra Den Lutherske Brødrekirke i Cameroun, som er Mission Afrikas samarbejdspartner, deltager her i efteråret i et tre måneders kursus på Diakonhøjskolens internationale linje. Kurset handler om diakoni og udvikling, og de

studerende lærer bl.a. om projektledelse og kommunikation.

- Gennem opholdet får de indsigt i vores måde at arbejde på, og det kan mærkes i samarbejdet, fortæller Mission Afrikas projektkoordinator Carsten Bruhn-Lauritsen.

Den Lutherske Brødrekirke i Cameroun påtager sig, som mange andre kirker i Afrika, et omfattende socialt ansvar. Ezai Zra, der administrerer Brødrekirkens økonomi, har en central rolle i koordineringen af projekter. Ernest Fangarigue er koordinator for landsbyudviklingsprojektet PACO-UIPE i det nordlige Cameroun.

Ernest

Ezai

Navne og kort nyt

Kirsten Højgaard rejser til Cameroun i seks uger først i januar. En brækket ankel forhindrede hende i at rejse i oktober, som det ellers var planen. Kirsten skal inspirere i missionsarbejdet blandt fulaner.

Ingelise og Regin Benner er tilbage i Nigeria for en ny treårig periode. Regin underviser de teologistuderende på Theological College of Northern Nigeria,

og Ingelise underviser i kvindeskolen. Søndag den 31. oktober var der udsendelsesgudstjeneste i Vivild Missionshus på Djursland.

Biavl i Nigeria

Det treårige biavlsprojekt i Todi Stift i Nigeria under Dansk Missionsråds Udviklingsafdeling afsluttes i år. Der har været afholdt internationalt afslutningsseminar i oktober, og projekt og forløb er under evaluering.

Tak til Knud Lindhardsen

Genbrugskonsulent i område øst Knud Lindhardsen stopper pr. 1. februar.

Den 1. november kunne Knud fejre 10-års jubilæum i genbrugsarbejdet. Knud har åbnet mange nye butikker, og flere butikker er moderniseret eller flyttet til bedre lokaler. Hans engagement har skabt mange kontakter, som vil gavne Mission Afrika Genbrug fremover. I fremtiden har Knud og hans hustru Irene tilbudt sig i det frivillige arbejde i genbrugsbutikken i Slagelse.

MISSION AFRIKA GENBRUG

Vi siger en stor tak til Knud Lindhardsen for indsatsen og ønsker Guds rige velsignelse over fremtiden som frivillig.

Jens Møller Pedersen
Forretningsfører, Mission Afrika Genbrug

Mission Afrika i 2011

Bladet Mission Afrika vil i 2011 udkomme seks gange mod ni gange i 2010. Til gengæld bliver bladet på tolv sider. Ændringen skal give plads til en opprioritering af de elektroniske medier, hjemmeside, nyhedsmails mm. Med flere sider vil indholds- og layout-muligheder i bladet øges. Vi håber, læserne vil tage godt imod det nye blad, som første gang udkommer til februar næste år.

Har du e-mail?

Mission Afrika vil gerne fremover sende takkebreve via e-mail til dem, der ønsker det. Mission Afrika kan spare en del ved at benytte e-mail frem for almindeligt brev. Ønsker du takkebreve via e-mail, så send en mail til ma@missionafrika.dk og skriv 'takkebreve' i emnefeltet.

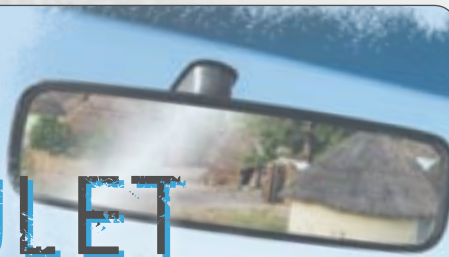

Bestil årets julemærke og støt mission

Julemærkerne med englemotiverne af kunstner Karen Egelund kan bestilles i ark à 20 hos Dansk Missionsråd på tilf. 5288 0233

- eller via e-mail på kl@dmr.org

SET I BAKSPEJLET

Kristne og muslimer i fælles bøn

Ester og Kristen Vestergaard oplevede, hvordan kristne missionærer og muslimske flygtninge midt i deres nød forenede sig i bøn, og deres bøn blev hørt.

Foto: Vestergaard

I 1974 kom omkring 15.000 muslimske flygtninge fra Niger til egnen omkring Mbamba i Nigeria. De sultede, og mange døde. Sammen med to andre missionærer, Thorkild Houe Andersen og Emma Stenbjerg, tog vi ud til flygtningene for at se og drøfte den alvorlige situation med dem. Vi samlede en stor flok, og de lagde ud med at sige, at inden vi drøftede spørgsmål om liv og død, skulle vi bede Gud om hjælp og vejledning. Muslimerne bad, som muslimer beder, og vi bad, som kristne beder. Men penge til mad kunne vi ikke give dem.

Vore bønner blev hørt

Det var i sig selv en stor oplevelse at bede sammen med muslimer, men den helt store oplevelse ventede, da vi hjemme på Mbamba mødte en gæst, tyskeren Mr. Godawski, som havde ledet et projekt med nødhjælp for Det Lutherske Verdensfor-

bund. Da vi fortalte ham om flygtningene, viste det sig, at vore bønner var hørt, for Mr. Godawski kunne skaffe både mælkepulver og penge. Han fik næste dag forbindelse til Sydøstnigeria, hvorfra der straks blev sendt et vogntog med mælkepulver og vitaminer til flygtningene. Thorkild, der var landbrugs lærer, fik penge til mad, som straks blev delt ud, og til såsæd og til en stor Massey-Ferguson-traktor med redskaber, som omgående gik i gang med at pløje land, så de mange flygtninge kunne få tilsået marker og overleve. Da markerne var pløjet og tilsået, solgte Thorkild traktoren, og salgssummen blev brugt til at købe mere mad, så flygtningene overlevede til høsten.

Ester og Kristen Vestergaard var missionærer i Nigeria fra 1967 til 1974

Giraf i julebakingen

Ingelise og Regin Benner var missionærer i Cameroun fra 2000 til 2004, hvor de virkede på Den Lutherske Brøderkirkes præsteskole i Kaele. Inge Lise fortæller om en pudsige oplevelse en jul i Cameroun.

Nogle af de kager, jeg plejer at bage til jul, kræver ingefær. På fransk hedder ingefær girofle. En giraf hedder giraffe. Jeg spurgte min nabo, hvor jeg mon kunne købe girofle. Hun så noget uforstående på mig, og spurgte, om det var noget, jeg skulle bruge.

– Ja, sagde jeg, jeg bruger det altid til jul.
– Hvor skal du have det? spurgte hun mig.
– I køkkenet, svarede jeg, der skal jeg bruge det.

Hun kiggede igen på mig, men afrikanere er fantastiske til at skjule, hvad de tænker.

– Du mener, du skal bruge den til jul, og du skal have den inde i køkkenet? spurgte hun igen.

– Jeg skal prøve at finde ud af, hvor man kan købe den, hvis man overhovedet kan købe den, sagde hun

– Hvorfor siger du den? sagde jeg, girofle er et krydderi, jeg bruger i julekager.

– Åh, sagde hun, jeg troede, du mente en giraf.

Jeg kiggede lidt på hende, og hun kiggede på mig. Jeg tror aldrig, hverken hun eller jeg havde moret os så godt før.

Men tænk, uden at fortrække en mine var hun gået ind på at prøve at anskaffe mig en giraf, som jeg kunne have i mit køkken.

